

T.C.

DANIŞTAY

İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2016/1011

Karar No : 2016/2650

Temyiz Eden (Davacı) :

Vekili :

Karşı Taraf (Davalılar) :

İstemin Özeti : Danıştay Altıncı Dairesi'nin 11/11/2015 günlü, E:2012/3930, K:2015/6628 sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması, davacılar tarafından istenilmektedir.

Savunmasının Özeti : Danıştay Altıncı Dairesince verilen kararın usul ve hukuka uygun bulunduğu ve temyiz dilekçesinde öne sürülen nedenlerin, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı belirtilerek temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Savunmasının Özeti : Cevap verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi :

Düşüncesi : Atatürk Orman Çiftliği sınırları içinde yer alan uyuşmazlığa konu alanın 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Kuruluş Kanunu çerçevesinde özel bir statüye sahip olduğu hususunda duraksama bulunmamakta olup, kentsel dönüşüm ilan edilmesi sonucu bu özel statü ile bütünleşik nitelikte olmayan ve kentsel dönüşüm uygulamasının niteliği gereği sadece alan özelinde karar veren bir planlama sistemi getirildiğinden Atatürk Orman Çiftliği'nin bütünü koruma yaklaşımının zedeleneceği açıktır.

Öte yandan, 5659 sayılı Kanun uyarınca Çiftlik arazilerinin planlama ve uygulama bütünlüğünü ortadan kaldıracak biçimde lokal/mevzii çözümler öngörülmesi mümkün olmadığından, bu nitelikte bir işlem olan kentsel dönüşüm ve gelişim ilanına ilişkin dava konusu Bakanlar Kurulu kararında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Bu itibarla, davacının temyiz isteminin kabulü ile Daire kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

T.C.

DANIŞTAY

İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2016/1011

Karar No : 2016/2650

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca dosya incelendi, gereği görüldü:

Dava; 27/04/2012 tarihli, 28276 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "T.C. Başbakanlık Gazi Yerleşkesi (OGM) Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanı" ilanına ilişkin 2012/3074 sayılı Bakanlar Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Danıştay Altıncı Dairesi'nin 11/11/2015 günlü, E:2012/3930, K:2015/6628 sayılı kararıyla; Dairelerince yerinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenen raporda yer alan tespitler ile dosyadaki bilgi ve belgelerin değerlendirilmesinden, 2012/3074 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "T.C. Başbakanlık Gazi Yerleşkesi (OGM) Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanı" olarak ilan edilen taşınmazların yapılaşmaya açık kısımlarının daha önce yürürlükte bulunan imar planında öngörülen kullanım kararının da kamu kurumu alanı niteliğinde olduğu, önemli bir kısmında Orman Genel Müdürlüğü'ne ait yapıların bulunduğu alanda Başbakanlık hizmet binası yapılmak üzere plan değişikliklerinin yapıldığı, koruma kurulu kararlarıyla alanın niteliği göz önüne alınarak yapılaşma imkanı tanınan alanın sit derecelerinin yeniden değerlendirildiği, 1/1.000 ölçekli koruma amaçlı imar planı notlarında da yer aldığı üzere kentsel dönüşüm sınırı içerisinde yer alan taşınmazlara yönelik olarak yapılacak planlama ve uygulamalarda 2863 sayılı Kanun ve ilgili yönetmeliklerde yer alan hükümlere uyulacağı, plan kararlarında tarihi çekirdek alan niteliğinin korunduğunun görüldüğü, öte yandan bilirkişi raporunda dava konusu alanın tümünde ilginç oluşum, özel ekosistemler, anıt ağaçlar, eşine az rastlanır doğal ve kültürel kaynak değeri vb. bakımından herhangi bir yapılaşmaya izin verilmeyecek mutlak koruma zorunluluğu gerektirecek kaynak değerleri gözlemlenmediği, yapılaşma alanı vejetasyonunda nesli tehlike altında bulunan her hangi bir bitki türü kayıtlarına rastlanılmadığı ve dava konusu alanda anıt ağaç özelliği taşıyan bitki türü bulunmadığı tespitlerinin de yer aldığı, 5393 sayılı Belediye Kanununun 73. maddesi uyarınca kamu hizmet alanları oluşturmak amacıyla kentsel dönüşüm ve gelişim alanı ilan edilebileceği, anılan kanunda ve teorik anlamda bu tarz lokalize belirlemelerle planlama çalışmaları yapılabileceği kabul edildiğinden, söz konusu kanuna dayalı olarak yapılan kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı ilanlarının imar mevzuatında öngörülen plan hiyerarşisi dışında kanuna uygun olarak yapıldığının kabulü gerektiği, uyuşmazlıkta, 5393 sayılı Belediye Kanununun (5998 sayılı Kanunun 1. maddesiyle değişik) 73. maddesinde

T.C.

DANIŞTAY

İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2016/1011

Karar No : 2016/2650

öngörülen kamu hizmeti alanları oluşturulması amacıyla örtüşecek biçimde alanın kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı olarak belirlendiği, proje ile kamu kurumunun ihtiyacı olan hizmet binalarının yapılmasının hedeflendiği, kentsel dönüşüm ve gelişim projesinin önceki plan kullanım kararlarına da aykırı bir düzenleme getirmediği, 2863 sayılı Kanun kapsamında kalan kısımlara yönelik olarak plan notlarında koruma hükümlerinin yer aldığı, 1. Derece doğal sit alanı olarak belirlenen alanlar için 2863 sayılı Kanunda yer alan ilkelere uyulacağına açık olduğu, Başbakanlık hizmet binalarının prestij alanları olduğu, kamusal yararın bulunduğu görüldüğünden, bilirkişi kurulunun kısmen aksi yöndeki görüş ve kanaatine itibar edilmediği, diğer taraftan, uyuşmazlığa konu olan toplam 90 hektarlık alanın dava konusu işlemlerle Başbakanlık Gazi Yerleşkesi Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Alanı olarak belirlendiği ve ilan edildiği, daha önce 1. derece doğal ve tarihi sit alanı olarak belirlenen ve bu statüsü nedeniyle yapılaşma imkanı bulunmayan alanın statüsünün, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 10/08/2011 günlü, 6281 sayılı, Ankara Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunun 02/02/2012 günlü, 15 sayılı, Ankara Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 03/02/2012 günlü, 468 sayılı kararlarıyla kaldırılarak, sadece 3. derece doğal sit alanı olarak belirlendiği, dava konusu alanın 1. derece doğal ve tarihi sit alanı şerhinin kaldırılmasına ilişkin söz konusu işlemlerin iptali istemiyle açılan davalarda, Ankara 11. İdare Mahkemesinin, 17/02/2014 günlü, E:2011/2080, K:2014/168ve 17/02/2014 günlü, E:2012/1694, K:2014/171 sayılı kararlarıyla, tarihi sit statüsünün kaldırılması yönünden dava konusu işlemlerin iptaline, doğal sit statüsünün 3. dereceye düşürülmesi yönünden ise dosya hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verildiği, anılan İdare Mahkemesi kararlarının temyiz edilmesi sonucunda Danıştay Ondördüncü Dairesinin 25/06/2015 günlü, E:2014/3456, K:2015/5859 ve E:2014/3469, K:2015/5856 sayılı kararlarıyla, İdare Mahkemesi kararlarının bu kısmının bozulmasına karar verildiği, bununla birlikte, Dairelerinin 13/10/2014 günlü, E:2012/4044 sayılı uyuşmazlığa konu alanın tarihi sit statüsünün yeniden belirlenmesine ilişkin koruma kurulunca herhangi bir karar alınıp alınmadığı, alınmış ise anılan kararların iptali istemiyle herhangi bir dava açılıp açılmadığı ve uyuşmazlığa konu alanın doğal sit alanı statüsünün sürdürülebilir kullanma ve kontrollü kullanım alanı olarak değiştirildiği görüldüğünden, anılan değişikliğe ilişkin koruma kurulu kararının iptali istemiyle dava açılıp açılmadığı sorularak konuya ilişkin bilgi ve belgelerin istenilmesine ilişkin ara kararına davalı idarece verilen cevapta; Danıştay Ondördüncü

T.C.

DANIŞTAY

İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2016/1011

Karar No : 2016/2650

Dairesinin 22/05/2014 günlü, K.2015/5859 ve 11/06/2014 günlü, K.2015/5856 sayılı kararları uyarınca alınan Ankara I Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 09/07/2014 günlü, 1607 sayılı ve 13/08/2014 günlü, 1675 sayılı kararlarıyla söz konusu alana yönelik "tarihi sit" tescilinin kaldırıldığı belirtilen, ayrıca, 19/07/2012 günlü, 28358 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik" in "Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 4. maddesinin "Doğal sit" in tanımının yapıldığı (f) fıkrasının iptali istemiyle açılan davada Danıştay 14. Dairesinin 16/04/2014 günlü, E:2012/7803, K:2014/4759 sayılı kararı ile davanın reddine karar verildiği, aynı yönetmeliğin "Doğal sitlerin tespit ilke ve kriterleri" başlıklı 6. maddesinin 2. fıkrasındaki "ve sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanları" ve "üç" ifadelerinin; "Sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanlarının ayırt edici özellikleri" başlıklı 9. maddesinin; "Doğal sit alanları ve tabiat varlıklarının tescil ve ilanına ilişkin usul ve esaslar" başlıklı 17. maddesinin (c) bendinin iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle Danıştay 14. Dairesinin E:2014/9714 ve E:2014/9710 esas sayı ile açılan davalarda yürütmenin durdurulması istemlerinin reddine karar verildiği, öte yandan, söz konusu alanın yapılaşmaya açık kısımlarının daha önce yürürlükte bulunan imar planında da kamu kurumu alanı niteliğinde olduğu, Başbakanlık hizmet binası yapılmak üzere plan değişiklikleri yapılan alanın önemli bir kısmında zaten Orman Genel Müdürlüğü'ne ait yapıların bulunduğu dosyadaki bilgi ve belgelerden anlaşıldığı, diğer taraftan 5393 sayılı Belediye Kanununun 73. maddesinde kentsel dönüşüm ve gelişim projelerinin hangi amaçlarla gerçekleştirilebileceğinin açıkça belirtildiği, sözü edilen Kanunda, kamu hizmet alanları oluşturulması amacıyla yapılan kentsel dönüşüm ve gelişim projeleriyle arazilerin statüsünün değiştirilmesi yönünde bir amaç hedeflenmediği, bu durumda, yukarıda anılan kararlar uyarınca "tarihi sit" statüsü bulunmayan ve öncesinde de, üzerinde kamu binaları bulunan söz konusu alanın 5393 sayılı Belediye Kanununun 73. maddesinde öngörülen kamu hizmeti alanlarının oluşturulması amacıyla "T.C. Başbakanlık Gazi Yerleşkesi (OGM) Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanı" ilanına ilişkin dava konusu kararda hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

T.C.

DANIŞTAY

İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2016/1011

Karar No : 2016/2650

Davacı, anılan kararı temyiz etmekte ve bozulmasını istemektedir.

Daire kararında atıf yapılan, 19/07/2012 günlü, 28358 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik" in "Doğal sitlerin tespit ilke ve kriterleri" başlıklı 6. maddesinin 2. fıkrasındaki "ve sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanları" ve "uç" ifadelerinin; "Sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanlarının ayırt edici özellikleri" başlıklı 9. maddesinin; "Doğal sit alanları ve tabiat varlıklarının tescil ve ilanına ilişkin usul ve esaslar" başlıklı 17. maddesinin (c) bendinin iptali istemiyle açılan davalarda, Danıştay 14. Dairesi'nin E:2014/9714, K:2015/8928 ve E:2014/9710, K:2016/2825 sayılı kararlarıyla davaların reddine karar verilmiştir.

Temyiz edilen kararla ilgili dosyanın incelenmesinden; Danıştay Altıncı Dairesince verilen kararın usul ve hukuka uygun bulunduğu, dilekçede ileri sürülen temyiz nedenlerinin kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı anlaşıldığından, davacının temyiz isteminin reddine, Danıştay Altıncı Dairesi'nin 11/11/2015 günlü, E:2012/3930, K:2015/6628 sayılı kararının ONANMASINA, kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 11/10/2016 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2016/1011

Karar No : 2016/2650

KARŞI OY

X- Dava; 27/04/2012 tarihli, 28276 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "T.C. Başbakanlık Gazi Yerleşkesi (OGM) Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanı" ilanına ilişkin 2012/3074 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının iptali istemiyle açılmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanununun 17/6/2010 günlü, 5998 sayılı Kanunun 1. maddesiyle değiştirilen 73. maddesinde: "Belediye, belediye meclisi kararıyla; konut alanları, sanayi alanları, ticaret alanları, teknoloji parkları, kamu hizmeti alanları, rekreasyon alanları ve her türlü sosyal donatı alanları oluşturmak, eskiyen kent kısımlarını yeniden inşa ve restore etmek, kentin tarihi ve kültürel dokusunu korumak veya deprem riskine karşı tedbirler almak amacıyla kentsel dönüşüm ve gelişim projeleri uygulayabilir. Bir alanın kentsel dönüşüm ve gelişim alanı olarak ilan edilebilmesi için yukarıda sayılan hususlardan birinin veya bir kaçının gerçekleşmesi ve bu alanın belediye veya mücavir alan sınırları içerisinde bulunması şarttır. Ancak, kamunun mülkiyetinde veya kullanımında olan yerlerde kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı ilan edilebilmesi ve uygulama yapılabilmesi Bakanlar Kurulu kararına bağlıdır.

Kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı olarak ilan edilecek alanın; üzerinde yapı olan veya olmayan imarlı veya imarsız alanlar olması, yapı yükseklik ve yoğunluğunun belirlenmesi, alanın büyüklüğünün en az 5 en çok 500 hektar arasında olması, etaplar halinde yapılabilmesi hususlarının takdiri münhasıran belediye meclisinin yetkisindedir. Toplamı 5 hektardan az olmamak kaydı ile proje alanı ile ilişkili birden fazla yer tek bir dönüşüm alanı olarak belirlenebilir... " hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, uyuşmazlığa konu olan toplam 90 hektarlık alanın, yukarıda yer verilen yasal düzenlemeye dayanılarak "Başbakanlık Gazi Yerleşkesi Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Alanı" olarak belirlenerek ilan edildiği ve sınır teklifinin onaylandığı anlaşılmaktadır.

Dava konusu alanın Atatürk Orman Çiftliği arazisi içinde yer aldığı ve bu doğrultuda özel bir kanun olan 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanununda yer alan hükümlere tabi olduğu konusunda duraksama bulunmamaktadır.

Bu itibarla, uyuşmazlıkta 5659 sayılı Kanun uyarınca Atatürk Orman Çiftliği sınırları içerisinde yer alan dava konusu bölgede kentsel dönüşüm ve gelişim alanı ilan edilip edilemeyeceği hususunun irdelenmesi gerekmektedir.

T.C.

DANIŞTAY

İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2016/1011

Karar No : 2016/2650

Atatürk Orman Çiftliği, Mustafa Kemal Atatürk tarafından şahsi mal varlığı olarak özel kişilerden satın alınmak suretiyle 1925 yılında kurulmuştur. Atatürk Orman Çiftliği, 05/05/1925 tarihinde 20 bin dekar olarak başlamış, daha sonra Balgat, Etimesgut, Çakırlar, Macun, Güvercinlik, Tatar, Yağmurbaba gibi arazilerin satın alınması ile 52 bin dekara ulaşmıştır. Atatürk Orman Çiftliği, savaş koşullarından çıkmış bir ülkenin kendi kendini besleyebilmesi, tarımsal alanda sanayileşmesinin bir modeli olarak, kooperatifler yoluyla örgütlenmiş üreticiler, üreticilerin ürünlerini tüketen kentliler ile birlikte, kentin sosyal dokusuna ve ekonomik gelişimine, siyasal hayatına, kentsel çevrenin yapılandırılmasına dair bir proje olarak ortaya çıkmıştır. Bu itibarla çiftlik, kuruluş amacı açısından "kentsel tarım" modelinin ilk örneği olarak değerlendirilmektedir.

Atatürk Orman Çiftliği, bizzat Mustafa Kemal Atatürk tarafından 13 yıl işletilmiştir. Atatürk,11/06/1937 tarihinde tasarrufu altında bulunan ve şahsi mal varlığı olan Atatürk Orman Çiftliği arazisini şartlı olarak Hazineye bağışlamış, bağış senedinde " Çiftliklerin yerine göre araziyi ıslah ve tanzim etmek, muhitlerini güzelleştirmek halka gezecek, eğlenecek ve dinlenecek sıhhi yerler, hilesiz ve nefis gıda maddeleri temin etmek, bazı yerlerde ihtikarla fiili ve muvaffakiyetli mücadelede bulunmak gibi hizmetleri de bulunmak zikre şayandır. Bünyelerinde metanetine ve muvafakiyetlerinin temelini teşkil eden geniş çalışma ve ticari esaslar dahilinde idare edildikleri ve memleketin mıntıklarında da mümessilleri tesis edildiği takdirde tecrübelerini müspet iş sahasından alan bu müesseselerin ziraat usullerini düzeltme, istihsalatı artırma ve köyleri kalkındırma yolunda devletçe alınan ve alınacak tedbirlerin hüsnü intihap ve inkişafına çok müsait birer amil ve müsnet olacaklarına kani bulunuyorum ve bu kanaatle tasarufumdaki bu çiftlikleri bütün tesisi hayvanat ve demirbaşları ile beraber Hazineye hediye ediyorum." şeklinde vasiyette bulunmuş ve bu doğrultuda da 11/05/1938 tarihinde resmi senet ile akit tablosu düzenlenmiştir.

01/04/1950 günlü, 7472 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanunu'nun 1. maddesinde "Tarım Bakanlığına bağlı ve tüzelkişiliği haiz olmak üzere Ankara'da Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü kurulmuştur." hükmüne yer verilmiş, 9. maddesinde ise müdürlüğün bütün mallarının Devlet malı hükmünde olduğu, bu mallar aleyhine suç işleyenlerin Devlet malları aleyhine suç işleyenler gibi ceza göreceği, müdürlüğe ait gayrimenkullerin, müdürlük adına tapuya tescil edileceği belirtilmiştir.

T.C.

DANIŞTAY

İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2016/1011

Karar No : 2016/2650

Aynı Kanununun 10. maddesinde, **Atatürk Orman Çiftliğinin bu kanunun yayımı tarihindeki sınırları içinde bulunan gayrimenkullerin gerçek veya tüzelkişilere devir ve temlikinin ve kamulaştırılmasının özel bir kanunla izin alınmasına bağlı olduğu**, bu Kanunun yayımı tarihinden önce resmi daire ve teşekküllere, Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumu İdare Meclisi kararı ve Tarım Bakanlığının muvafakatiyle **satışı takarrür etmiş** (karara bağlanmış) gayrimenkuller hakkında yukarıdaki fıkra hükmünün uygulanmayacağı kurala bağlanmıştır.

Buna göre, Kanununun yukarıda yer verilen 10. maddesi uyarınca, Atatürk Orman Çiftliği sınırları içindeki gayrimenkullerin gerçek ve tüzel kişilere devir ve temlik ya da kamulaştırılmasının ancak özel bir kanunla izin alınması yoluyla mümkün olduğu açıktır. Nitekim, 5659 sayılı Yasanın 10. maddesi uyarınca çıkarılan ve 05/02/1954 günlü, 8626 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6238 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Arazisinin 8070 Dekarının Satılması Hakkında Kanun, 24/04/1957 günlü, 9593 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6947 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Arazisinden 1.148.576 Dekarın Satılması Hakkında Kanun , 06/06/1959 günlü, 10224 sayılı günlü Resmi Gazete'de yayımlanan 7310 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Arazisinin 725 Dekarının Satılması ve Evvelce Mübadele Edilmiş Olan Bir Kısım Arazinin İlgili Şahıslara Ferağının İcrası Hakkında Kanun, 26/06/1976 günlü, 15628 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2015 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Arazisinden 167 Dönüm 500 metrekarelik Kısımının Ankara Belediyesine Satılması Hakkında Kanun ve 27/05/1983 günlü, 2823 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2823 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Mülkiyetindeki Bir Kısım Arazinin Devredilmesine İzin Verilmesi Hakkında Kanun çerçevesinde çeşitli tarihlerde Atatürk Orman Çiftliği arazilerinin gerçek ve tüzel kişilere mülkiyetinin devri gerçekleştirilmiş ve bu surette Atatürk Orman Çiftliği arazilerinin toplam yüzölçümü daraltılmıştır.

Öte yandan, yukarıda belirtilen Kanun hükmü uyarınca Atatürk Orman Çiftliği sınırları içindeki gayrimenkullerin gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetine geçebilmesinin kanun yolu ile mümkün olmasının tek istisnası, resmi daire ve teşekküllere, Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumu İdare Meclisi kararı ve Tarım Bakanlığının muvafakatiyle bu Kanunun yayımı tarihi öncesinde sadece satışı yapılan gayrimenkullerdir. Bu kanunun yayım tarihinden önce satış suretiyle Atatürk Orman Çiftliğinin mülkiyetinden çıkarılan araziler dışında idari bir kararla çiftlik arazisinin bir başka kurum ve kuruluşa devir veya tahsis olanağı bulunmamaktadır.

T.C.

DANIŞTAY

İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2016/1011

Karar No : 2016/2650

5659 sayılı Kanunun genel gerekçesini de oluşturan 23/03/1950 günlü, E:1/757, K:133 sayılı bütçe komisyonu raporunda, Kanun tasarısının Atatürk Orman Çiftliği'nin Tarım Bakanlığı'na bağlı ve tüzel kişiliği haiz bir müdürlük tarafından idaresini hedef tutmakta olduğu belirtilmiş olup, komisyon tarafından çiftliğin bütünlüğünün muhafazası bakımından çeşitli değişiklikler yapıldığı vurgulanmak suretiyle tasarı kabul edilmiştir.

5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanunu'nun yukarıda belirtilen maddeleri ile Kanunun gerekçesinin birlikte değerlendirilmesinden; Atatürk Orman Çiftliği müdürlüğüne ait bütün malların Devlet malı hükmünde olduğu, bu malların korunması için Kanunda özel hükümler getirildiği, çiftlik arazisinin sınırlarının daraltılmasının ancak özel bir Kanunla düzenlenmesi suretiyle gerçekleştirilebileceği, bu şekilde çiftliğin mevcut halinin korunarak geliştirilmesinin temel ilke olarak kabul edildiği, Kanunun getiriliş amacının da, çiftliğin bütünlüğünün korunmasının sağlanması olduğu sonucuna varılmaktadır. Bu sebeple, Atatürk Orman Çiftliği arazilerinin korunması ve kullanılmasının herhangi bir alan gibi değerlendirilmesinin mümkün olmadığı ve niteliği itibarıyla özel bir statüye sahip olduğu hususunda kuşku bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, 5659 sayılı Kanunun Ek 1. maddesinde "24/03/1950 günlü ve 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanunu hükümleri uyarınca, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Atatürk Orman Çiftliği dahilinde bulunan arazilerle ilgili olarak Tarım ve Köyişleri Bakanlığının uygun görüşü ile Ankara Büyükşehir Belediyesi ilgili mer'î mevzuat uyarınca öncelikle üst ölçekli plan ve koruma amaçlı imar planı ve bunlara uygun her türlü imar planlarını yapmaya ve yaptırmaya yetkilidir." hükmüne yer verilmiştir.

Kanunun yukarıda yer verilen Ek-1 maddesi ile özel bir statüye sahip Atatürk Orman Çiftliği sınırları içinde yapılacak imar uygulamalarına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş olup, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na tanınmış olan planlama yetkisinin, öncelikle Atatürk Orman Çiftliği arazisinin çiftlik niteliğini korumak suretiyle bütününe yönelik üst ölçekli plan ve koruma amaçlı imar planı yapılması, ardından da bu planlara uygun olarak alt ölçekli planların onaylanması ile sınırlı olduğu anlaşılmaktadır.

Kentsel gelişmenin, toplumsal, ekonomik ve mekansal olarak yeniden ele alındığı ve kentteki sorunlu alanların sağlıklı ve yaşanabilir hale getirilmesi için yeniden inşa etme, canlandırma, sağlıklılaştırma veya yeniden yapılandırılması için sadece alan özelinde mekansal belirlemeler yapmaya yönelik bir yöntem olan kentsel dönüşüm ve gelişim ilanına ilişkin dava konusu Bakanlar Kurulu kararının, Atatürk Orman Çiftliği'nin bütününe

T.C.

DANIŞTAY

İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2016/1011

Karar No : 2016/2650

yönelik bir üst ölçekli plan ya da koruma amaçlı imar planı olmadığı gibi mer'i 1/10.000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planı ve I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı hükümleri uyarınca hazırlanan ve bu planlar ile bütünleşik planlama ve tasarım kararları getiren bir plan niteliğinde de olmadığı açıktır.

Dava konusu işlem, Atatürk Orman Çiftliğinin niteliği gözetilerek koruma amaçlı yapılan bir planlama işlemi olmayıp, kamu hizmet binası yapılabilmesi amacıyla tesis edilen bir işlemdir. Atatürk Orman Çiftliği, belediyelerce kentsel dönüşüm ve gelişim projeleri uygulanabilen herhangi bir planlı veya plansız alan gibi değerlendirilemez.

Bu itibarla, kanunla "Atatürk Orman Çiftliği" olarak korunması gereken, özel bir statüye sahip olan alanın, Başbakanlık hizmet binası yapılması amacıyla bu statüsünün gerektirdiği koruma ilkelerinin dışına çıkarılarak, farklı bir imar statüsüne dahil edilmesi sonucunu doğuran, diğer bir deyişle kentsel dönüşüm uygulamasının niteliği gereği alanın çevresindeki imar düzeninden bağımsız şekilde sadece o alan özelinde planlama sisteminin kabul edilmesine olanak sağlayan, dava konusu "Başbakanlık Gazi Yerleşkesi (OGM) Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanı" ilanına ilişkin Bakanlar Kurulu kararında hukuka uyarlık görülmemiştir.

Nitekim, Danıştay Altıncı Dairesi tarafından yerinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenen bilirkişi raporunun çoğunluk görüşünde de, kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı ilanına ilişkin söz konusu Bakanlar Kurulu kararının, dava konusu alanda koruma mevzuatından bağımsız bir biçimde doğrudan idarenin takdir yetkisine dayalı bir planlama sisteminin kabul edilmesine olanak sağladığı ve hiyerarşik planlama sisteminin devreden çıkması anlamını taşıdığı belirtilmektedir.

Açıklanan nedenlerle, davacıların temyiz isteminin kabulü ile Daire kararının bozulması gerektiği oyuyla, karara katılmıyoruz.